

Alkoholizem v delovnih organizacijah

NASA OBCINA je ena od redkih, ki je dala pobudo za boj proti vsem pojavom alkoholizma v občini. Vse priznanje gre svetu za zdravstvo in socialno varstvo, Zavodu za socialno delo pa tudi občinski konferenci Socialistične zveze v Ljubljani. Ti dejavniki so se zlasti močno angažirali ne samo v svojem ozkem okviru, ampak tudi v okviru delovanja v klubih zdravljenih alkoholikov.

Skupine alkoholikov, zdravljenih in nezdravljenih, so v skoraj vseh naših delovnih organizacijah. Nekatere organizacije kot npr. tovarna Litostroj pa so že ustanovile skupine zdravljenih alkoholikov, v katerih vodi delo socialni delavec. Takšne skupine so navadno priključene klubom zdravljenih alkoholikov izven podjetja. Obsežno delo pri formiranju klubov so opravili tudi zdravstveni delavci s področja občine.

Vsi poznamo kakšno zlo in kakšno gospodarsko škodo pomeni alkoholizem pa vendar v večini gospodarskih organizacij tega sploh ne odkrivamo, niti ne opozarjamo na pojav alkoholizma. Mnogo je tudi posledic alkoholizma v delovnih organizacijah, ki se odražajo v nesrečah pri delu, v izostankih z dela zaradi boleznih in pijančevanj ter v ne-kvalitetnem delu delavcev, ki so podvrženi pijanci. Z dneva v dan zaradi tega nastaja velika gospodarska škoda, večina delavcev, ki so podvrženi alkoholu se niti ne zavdajo te obsežne gospodarske škode.

Če so podatki točni, je v Sloveniji okoli 80.000 alkoholikov, kar predstavlja zelo visok odstotek odraslega prebivalstva. To pomeni, da bi morali z vso resnostjo obravnavati ta pojav in angažirati pri reševanju te problematike najširše družbene sile, kajti samo socialna služba in zdravstvena služba tega problema prav gotovo ne bosta mogli rešiti.

Vsekakor bi morali najprej začeti iskati rešitev v delovnih organizacijah in pristopati k širšim obravam alkoholizma v podjetjih in zdravljenju alkoholikov v samih podjetjih. Vsako večje podjetje bi moralo imeti skupine zdravljenih alkoholikov in terapevte za take skupine. Primerni bi bili socialni delavci, ki bi morali pridobiti dodatna znanja o skupinskem zdravljenju. Predpogoj za vsak uspeh pri zdravljenju alkoholikov je ureditev okolja, v katerem žive in delajo alkoholiki. V podjetjih bo potrebno skrbeti za propagiranje zdrave rekreacije in ne iskati vzrokov za popivanje ob proslavah in obletnicah.

Skoraj v vseh primerih se dokaj zgodaj ugotavlja slabo zdravstveno stanje alkoholika, ki spreminja svojo osebnost, postaja ne-sposoben za delo, ima vedenjske motnje, zanemarja in razbija družino ter izostaja z dela. Zdravljenje je težavno. Pri tem moram opozoriti na to, da alkoholik ne more biti samo objekt zdravljenja, ampak da mora pri tem zdravljenju tudi sam sodelovati. Prva naloga, če hočemo doseči uspeh, je torej osveščanje ljudi, ki so podvrženi alkoholizmu.

Najbolj neprimerno in nemoralno je odpuščati delavce podvržene alkoholizmu z njihovih delovnih mest, saj so to vendar bolniki, ki so mnogokrat celo težji kot oni, ki jim priznavamo zdravljenje. Mnenje, da je sramota zdraviti alkoholizem, je zgrešeno. Imeti moramo pravi pristop ter si prizadevati, da damo vsestransko podporo psihiatom, terapevtom in socialnim delavcem. V razgovoru z alkoholiki, ki se zdravijo, moramo biti odkriti in jih seznanjati z vsemi negativnimi posledicami, ki jih njihovo obnašanje prinaša. Tam, kjer se v delovnih organizacijah alkoholizem tolerira je delovna organizacija prav gotovo slabo organizirana. V kolikor alkoholik ne pristaja na zdravljenje, bi ga morali regularno za vsak prekršek in kršenje delovne discipline kaznovati. Ob ukrepih disciplinskih komisij pa bi jim morali dajati možnost zdravljenja šele tedaj in če bi to odklonil, nima tak delavec v delovni organizaciji ničesar iskati. V vseh primerih, ko se alkoholik podvrže zdravljenju in ima že določene uspehe pri abstinenanju in

vztrajanjih, je prvi predpogoj, da bo tako zdravljenje uspešno, zaposlitev.

Če je delovna organizacija alkoholika opustila, je nujno, da mu po končanem zdravljenju poišče in uredi zaposlitev.

Takšnega delavca se lahko sprejme za določen čas na delo, s tem mu damo možnost, da si ponovno pridobi zaupanje svojih sodelavcev in organizacije. Tesno sodelovanje zdravstvene, patronažne in socialne službe z gospodarskimi organizacijami in drugimi delovnimi organizacijami bo čedalje bolj potrebno. Pri tem bomo morali prvenstveno urejevati okolje in aktivirati vse družbene dejavnike. Mnenja, da je alkoholizem problem družbe ne pa problem delovne organizacije so za današnji čas nevzdržna. Ali si lahko predstavljamo, da postaja ob naši inertnosti število alkoholikov ter delavcev nezaposlenih in nezmožnih za preživljanje vsak dan večje. Prav to nas sili, da združimo vse napore in se zavestno lotimo alkoholizma, kot enega izmed največjih družbenih problemov.

Ivanka KUKOVEC

Gasilska vaja

Davek na dohodek v gospodarstvu

● REPUBLIŠKI sekretariat za finance je izdal pojasnilo k računski dokumentaciji o osnutku zakona o davku od dohodka temeljnih organizacij združenega dela. Pri izdaji te dokumentacije je bil organ, ki je pripravljaval osnutek zakona tako ekspeditiven, da je izostalo vsako posvetovanje z gospodarskimi organizacijami, katere bi plačevale svoje obveznosti družbi po novem zakonu.

● Dokumentacija, ki jo je izdal republiški sekretariat, obdavčuje temeljne organizacije združenega dela po dohodku, katerega izkazujejo. Pri tem pa je docela nevzdržno to, da zakon upošteva poslovni uspeh, ki je znižan le za minimalno amortizacijo in kalkulatvne osebne dohodke brez stimulacije. Po

posameznih variantah upošteva kot odbitno postavko tudi kalkulatvne osebne dohodke in stimulacijo, oziroma povečuje minimalno amortizacijo za 50 %. Docela nevzdržno je, da gospodarske organizacije, ki so želele s hitrim obračanjem sredstev čimprej amortizirati svoja osnovna sredstva, ostajajo ob takih izračunih močno obdavčene. Modernega gospodarstva si pač ne moremo zamišljati brez ekonomske amortizacije, ki edina omogoča primerni način reprodukcije in nadomeščanja izrabljenih osnovnih sredstev v gospodarstvu. Prav zaradi neupoštevanja amortizacije kot enega izmed bistvenih dejavnikov v gospodarstvu, pomeni računska dokumentacija osnutka zakona o davku od dohodka temeljnih organizacij združenega dela korak nazaj, ker bo močno zavrla interese delovnih organizacij za čim hitrejšo obračanje kapitala, vloženega v osnovna sredstva. Novi osnutek zakona predvideva obdavčitev osebnih dohodkov in dohodka gospodarskih organizacij. Pri tem pa pomeni izredno hiter prehod od dosedanje obdavčitve, ki je temeljila na osebnem dohodku na novo obliko davščine.

● Prav gotovo ni nihče proti sistemu, da se obdavčijo dohodki delovnih organizacij, vendar pa ne moremo enostavno in naenkrat prenehati z dosedanjim načinom obdavčitve in preiti na novega. Pri novi obliki obdavčitve so najbolj prizadete organizacije, ki so do sedaj prikazale visoko akumulativnost. Organizacije, ki so poslovale na meji rentabilnosti, pa so močno razbremenjene, saj se bodo davščine in prispevki od plačanih osebnih dohodkov občutno znižali.

● Novi način obdavčitve ne pomeni garancije, da bodo gospodarske organizacije, ki so poslovale na meji rentabilnosti zaradi tega sistema kaj bolj rentabilne.

● Od gospodarskih organizacij, ki so bile izbrane po vzorčni metodi so v naši občini najbolj prizadete naslednje delovne organizacije: LEK, katerega davčna obveznost se poveča s faktorjem 445, TIKI faktor 347, davčne obveznosti pa se znižajo RASICI, VIATORJU, Slovenija vinu in nekaterim drugim organizacijam. Močno je prizadeta Pivovarna Union s faktorjem 375. Ti izračuni veljajo po najugodnejši varianti, vendar zgolj z upoštevanjem minimalne amortizacije in kalkulatvni osebni dohodkov.

● Vsekakor bo zanimiv izračun, koliko je prizadeto šišensko gospodarstvo kot celota. Tak izračun je pripravila že skupščina Beograda, ki je razpravljala o podobnem zakonu, ki ga je sprejela oz. dala v razpravo republika Srbija. Predstavniki beograjske skupščine in gospodarstva so javno odklonili nov davčni sistem v gospodarstvu ker so ugotovili, da bi takšen način obdavčevanja delovnih organizacij in gospodarstva materialno poslabšal položaj gospodarstva. Ugotovili so, da bi v prihodnjem letu izgubilo gospodarstvo Beograda nad 400 milijonov novih din več kot do sedaj predstavljajo davčne obveze. Pri tem so predstavniki mesta opomnili na dejstvo, da mesto Beograd sploh ni bilo konzultirano v času izdelave zakonskega osnutka, še manj pa gospodarstvo. Na posvetovanju so dokaj odkrito izjavili, da je mesto in gospodarstvo polnoletno le takrat, kadar je potrebno, da se izvajajo zakoni, vendar jih nihče ne vpraša tedaj, kadar se zakoni pripravljajo. Opozorili so tudi na to, da gospodarstvu ni nihče obrazložil zakaj je potrebno uvajati nove davščine.

● Morda ni naključje, da se je podoben položaj glede obdavčenja pojavil tudi v Sloveniji, saj o izračunih in o osnutku zakona o davkih niso bile konzultirane niti gospodarske organizacije niti občinske skupščine. Odliv kapitala iz akumulativno močnih panog bo imel lahko vpliv tudi na slovensko gospodarstvo kot celoto, še posebno če bo nastala razlika v kriterijih obdavčitve v posameznih republikah. Ta pa očitno že obstaja.

B. S.